

بنیاد ملی نخبگان

معاونت سرآمدان و نخبگان
دفتر توسعه اثربخشی و اثرگذاری سرآمدان و نخبگان

حکمرانی نخبگان سرآمدی ایران

معرفی طرح

توسعه هشته با مسئله محور
اعضای هیئت علمی

(طرح شهید دکتر بهشتی)

فروردین ماه ۱۴۰۲

بالاترین

ایجاد هسته‌های علمی در دانشگاه‌ها با محوریت اساتید برجسته؛ یکی از کارها [توصیه‌های مدیریتی به مسئولان بنیاد ملی نخبگان] این است. این بنیاد می‌تواند در ارتباط با دانشگاه‌ها، این کار را انجام بدهد. هسته‌های علمی تشکیل بشود در دانشگاه‌های مختلف؛ محورش هم یک یا چند استاد برجسته باشد. البته استادها باید دلسوز باشند؛ استادها باید متعهد باشند؛ باید ایران را دوست بدارند.

بیانات در دیدار شرکت‌کنندگان در نهمین همایش ملی نخبگان فردا (۱۳۹۴/۷/۲۲)

ظرفیت نخبگان کشور قطعاً زمینه بسیار مناسبی برای تحقق ایده دولت مردمی در ایجاد تحول در زمینه‌های علمی و عملکردی خواهد بود. در حوزه حکمرانی و مدیریتی نیز به‌کارگیری نخبگان بسیار اثربخش بوده است.

دوازدهمین همایش بنیاد ملی نخبگان - سال ۱۴۰۱

اهداف طرح

با توجه به مسئولیت نخبگان، دانشگاه‌ها و مراکز علمی و تحقیقاتی در رفع نیازها و چالش‌های اساسی کشور، لازم است سرآمدان و نخبگان نقش پررنگ‌تری را ایفا کنند. این رسالت مستلزم تدوین برنامه مناسب و استفاده از ظرفیت‌های بالقوه نخبگانی و دانشگاهی است.

بنیاد ملی نخبگان به منظور دستیابی به اهداف زیر طرح توسعه هسته‌های مسئله محور اعضای هیئت علمی (طرح شهید دکتر بهشتی) را به اجرا در آورده است.

- ◀ شناسایی و حل مسائل کشور با کمک شبکه‌سازی سرآمدان و نخبگان؛
- ◀ تشویق نهادهای دولتی و غیردولتی در بکارگیری سرآمدان و نخبگان در حل مشکلات و مسائل جامعه و صنعت؛
- ◀ زمینه‌سازی برای توسعه دامنه اثرگذاری اعضای هیئت علمی، دانش‌آموختگان تحصیلات تکمیلی و دانشجویان دانشگاه‌ها و موسسه‌های علمی در حل مسائل واقعی جامعه و صنعت.

در این طرح با حمایت از ایجاد هسته‌های مسئله‌محور متشکل از اعضای هیئت علمی نسبت به ارائه توصیه‌های سیاستی برای حل مسائل اساسی کشور و تلاش برای اجرایی‌سازی آن‌ها اقدام می‌شود. هسته‌های مسئله‌محور اعضای هیئت علمی در دو دسته زیر تشکیل خواهند شد.

«هسته‌های اولویت‌محور» که حول مسائل چندوجهی شکل می‌گیرد و به تشخیص شورای راهبری از چالش‌ها و مسائل اساسی و اولویت‌دار کشور است.

«هسته‌های تقاضا محور» که دارای صاحب مسئله و تأمین‌کننده مالی (دولتی یا غیردولتی) مشخص هستند و تأمین حداقل ۷۰ درصد از هزینه‌های هسته را بر عهده گرفته باشد.

سازوکار اثرگذاری خروجی‌های این طرح

بنیاد گزارش‌های نهایی هسته‌ها که به تأیید شورای راهبری رسیده باشد را با کمک صاحبان مسأله به طور رسمی به مراجع ذی‌صلاح ارائه نموده و تا حصول نتیجه پیگیری خواهد کرد. برای این منظور مکاتبات لازم از طرف بنیاد برای ارسال گزارش به نهادهای مسئول و بالادستی صورت خواهد گرفت. همچنین برای کمک به نگهداشت هسته‌های موفق به عنوان یک کانون تفکر هیئت‌اندیشه‌ورزی به نهادهای سیاست‌گذار و تصمیم‌گیر معرفی و پشتیبانی خواهند شد.

مزیت و ارزش‌های کلیدی طرح

پژوهش‌ها و مسائلی که در دستور کار طرح توسعه هسته‌های مسأله محور اعضای هیئت علمی (شهید بهشتی) قرار می‌گیرند می‌بایست ویژگی‌های زیر را داشته باشند.

وجه تمایز طرح

طرح توسعه هسته‌های مسئله محور اعضای هیئت علمی (شهید بهشتی) در تلاش است تا علاوه بر استفاده از ظرفیت‌های نخبگان در حل مسائل کشور زمینه‌های لازم برای پیوند میان پژوهشگران و سیاست پژوهان با بدنه‌های سیاست‌گذاری را ایجاد نماید و در طول این فرایند ضمن ارتقاء مسئولیت‌پذیری نخبگان در قبال مسائل، بسترهای لازم برای آشنایی با مسائل واقعی و شیوه‌های پرداختن به آن را فراهم آورد.

هسته‌های نخبگانی

هسته‌های نخبگانی مدنظر این طرح متشکل از اعضای هیئت‌علمی و دارای تخصص کافی در زمینه صورت مسئله است. هسته‌ها توسط یکی از اعضای خبره و دارای توانایی رهبری، تشکیل، معرفی، مدیریت و راهبری می‌شوند. راهبر به نحوی انتخاب می‌شود که توانایی ارتباط با نهادهای صاحب مسئله برای حضور و همکاری با آن‌ها را در فرآیند اجرای طرح داشته باشد. راهبر باید یکی از شرایط ذیل را دارا باشد.

الف) عضو هیئت‌علمی برگزیده یکی از طرح‌های توسعه فعالیت‌های استادیاران جوان (مرحوم دکتر کاظمی آشتیانی) یا تسهیلات جذب در مؤسسه‌های علمی (طرح شهید دکتر شهریار) بنیاد؛

ب) راهبر برگزیده طرح توسعه هسته‌های مسئله‌محور پژوهشی / فناورانه (طرح شهید احمدی روشن) بنیاد با تأیید معاونت مستعدان و آینده‌سازان؛

ج) عضو هیئت‌علمی دانشگاه‌ها یا موسسات علمی و پژوهشی از جمله پارک‌های علم و فناوری و پژوهشگاه‌ها با مرتبه دانشیاری یا استادی پس از تأیید سوابق توسط بنیاد؛

شرایط هسته

اعضای هسته لازم است دارای تخصص‌های علمی مختلف متناسب با مسئله هسته و در سطح سرآمدان و نخبگان باشند.

مسائلی در این طرح تعریف می‌شود، که تبیین و ارائه راهکار متناسب با آن مستلزم انجام کار گروهی بوده و حل آن نیازمند شبکه‌سازی و فعالیت‌های بین رشته‌ای باشد.

حمایت‌های بنیاد ملی نخبگان

- ▶ پشتیبانی مالی
 - پرداخت حداکثر ۳۰ درصد از هزینه‌های هسته تقاضا محور بر اساس پیشنهاده مورد تأیید شورای راهبری
 - پرداخت هزینه‌های هسته‌های اولویت محور بر اساس پیشنهاده مورد تأیید شورای راهبری
- ▶ اعطای امتیاز انجام فعالیت نخبگانی به اعضای هسته‌ها
 - فعالیت مؤثر در هسته‌ها به عنوان ایفای مسئولیت اجتماعی مندرج در سایر شیوه نامه‌های بنیاد نیز محسوب می‌شود.
- ▶ تعامل بنیاد با دستگاه‌های اجرایی به منظور اعطای تسهیلات برای پیشبرد اهداف هسته

انواع خروجی‌های طرح

عبارت است از سندی که در برگزیده فهرست ذی‌نفعان مسئله، نحوه و نوع ارتباط میان آن‌ها و همچنین کلاسه‌بندی ذی‌نفعان با توجه به نوع تأثیر و ارتباط میان آن‌هاست.

**نگاشت
ذی‌نفعان**

عبارت است از سند نسبتاً کوتاهی که به‌طور مشخص ناظر به متون حقوقی و قانونی (به‌ویژه قوانین مجالس قانون‌گذاری) و به‌منظور کمک به قانون‌گذار از جهت تصویب بهتر نگاشته می‌شود و در آن ضمن پرداختن به ریشه‌ها و سوابق، نکات لازم جهت بهبود یک قانون مشخص ارائه می‌گردد.

**سند
یادداشت
حقوقی**

عبارت است از سندی مسئله محور و مبتنی بر نیاز سیاستمداران / مدیران و با روش‌شناسی مشخص که برای کمک به تصمیم‌گیری مخاطبین مشخصی نگاشته شده و پیشنهاد‌های مناسب جهت حل عملیاتی مسائل را به شکلی قانع‌کننده و با لحنی ساده و شفاف در اختیار آن‌ها قرار می‌دهد.

**سند
مشاوره**

عبارت است از سند خلاصه و فشرده‌ای که در آن ناظر به یک مسئله، گزینه‌های مناسب جهت حل بهینه مسائل با هدف تأثیرگذاری بفرآیند تصمیم‌گیری ذی‌نفعان مرتبط بیان شده باشد.

**سیاست
نامه**

عبارت است از گزارشی با پشتوانه تحقیقات مفصل، اطلاعات تجربی فراوان، تحلیل عمیق که ایده‌ها و نظریات جدید و آینده‌نگرانه را در ارتباط با مسائل عمومی به شکلی مبسوط در اختیار سیاست پژوه و محققان قرار می‌دهد.

**تک
نگاشت**